

pleverit, et per annum integrum in probatione, seu in novitiatu steterit, Miranda, tom. I, q. 24, a. 12; Roderiquez, tom. III, q. 17, a. 1. et 2. Navarrus, lib. III, *Consil.* h. t. consil. 28, n. 4; Sanchez, lib. V, *Moral.* cap. III, n. 30; Barbosa, in cit. c. *Vidua*, n. 2. h. t. Layman, loc. cit. n. 4; Pirhing, h. t. 115. communi et certa aliorum. Ratio patet, quia concil. Trident. uti ex textu liquet, nihil de jure communi correxit, nisi quod in posterum professio ante annum decimum sextum completum, et præcedentem integrum probationis annum valide fieri nequeat; quod autem specialiter non est correctum, manet sub antiqua juris dispositione, arg. c. *Masceptam*, 6. de *Rescriptis*, in 6.

179. Infertur proin, quod si quis hodie expleto anno decimo sexto, annoque probationis finito ingerat se actibus professorum propriis, vel portet habitum professorum ab habitu novitiorum patenter distinctum; sive etiam habitum novitiorum patenter indistinctum ab habitu professorum, « tacite profiteri » censeatur, prout doctores citati; et sæpe declaravit sacra Congregatio concilii Tridentini, teste Fagnano in c. *Ad nostram*, h. t. n. 7 et 8. ubi etiam, sicut et in c. *Vidua*, h. t. n. 20. docet, quod ad valorem « tacite professionis » non requiratur, ut novitius expleto probationis anno per triduum perseveret in gestatione habitus professorum patenter distincti ab habitu novitiorum, vel etiam in habitu indistincto, vel actu professoris proprio, arg. Clem. *Eos*, h. t. ibi: « hoc ipso. » Ratio est, quia tridui perseverantia intelligi debet de tempore juris antiqui, ubi annus probationis non erat necessarius ad valorem professionis, consequenter per triduum expectabatur, an constanter et animo profitendi id faceret novitius. Post concilium vero, ubi annus probationis integer necessarius est, finito tali anno triduum illud amplius non requiritur, hoc ipso, quod finito anno suscipiens distinctum habitum, et exercens actum professoris, merito præsumatur id animo profitendi facere.

180. *Ut tamen subsistat, requirit certas conditiones.* — Resp. III. Ut autem professio tacita valida sit, requiritur, et olim jam requirebantur plures conditiones. *Primo* quidem requiritur acceptatio et consensus illius, qui potest ad professionem suscipere. Abbas, in c. *Vidua*, h. t. n. 5; Roderiquez, tom. III, q. 13, a. 1; Sanchez, loc. cit. n. 14, et communis aliorum, per ea, quæ diximus n. 167.

Secundo, quod novitius sciat, per talem actum, gestationem v. g. habitus professorum induci Professionem tacitam, ita doctores citati, atque Pirhing, h. t. n. 114. Ratio est, quia « ignorantis non est consensus, » per vulgaria. *Tertio*, necesse est, ut fiat animo, et voluntate profitendi. Rursus citati doctores cum communi et certa aliorum, arg. c. r. h. t. Ratio est, quia animus et consensus novitii ad valorem professionis expressæ est necessarius; ergo multo magis ad tacitam professionem. Unde si novitius certo sciat se animum, aut voluntatem non habuisse, in conscientia non obligetur, sed potest discedere, ac etiam nubere, si nullum scandalum, aut majus damnum inde sequatur. In foro externo tamen præsumitur professus, etsi asserat et juramento affirmet, se nullam intentionem aut propositum profitendi habuisse, textu claro cit. c. *Vidua*, h. t. nisi alio modo legitime probet, se absque animo profitendi, similes actus exercuisset, ut si testes adducat, qui protestantem audierunt, se per dictum actum minime e velle profiteri. *Quarto* requiritur, ut libere sine gravi metu, absque ulla vi id, quod tacitam professionem inducit, exerceat, Sanchez, loc. cit. n. 15, et alii, textu expresso cit. c. *Vidua*, h. t. (ADNOTATIO VII).

181. *Professio ex justa causa differri potest ultra annum.* — Quæritur V. Utrum professio differri possit ultra annum? Ratio dubitandi desumitur ex concilio Tridentino, sess. 23. de *Regular.* cap. xvi. ibi: « Finito tempore novitiatus, superiores novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant, aut e monasterio ejiciant: » quo non obstante respondetur omnino posse ex justa aliqua causa, si nempe finito anno novitiatus non inveniatur habilis, professionem differri. Roderiquez, tom. III, q. 13, a. 10; Miranda, tom. I, q. 25, a. 11; Barbosa, in cit. concilium Trident., plures alios allegans, cum communi. Ratio est, quia concilium Tridentinum, loc. cit. tantum intelligendum est de habilibus, ibi: « habiles, » ita ut hos finito anno admittere, vel rejicere teneantur superiores; consequenter, si finito novitiatu, aliquem nondum habilem deprehendant, ejus professionem differre possunt, uti teste Roderiquez, loc. cit. declaravit Pius V: « dummodo habeant spem probabilem, quod efficiantur habiles intra sex menses, » prout expresse subjungitur in citata declaratione Pii V, quam lege apud Roderiquez.

182. *Et in articulo mortis ante finitum annum fieri potest.* — Quæritur VI. An etiam aliquando ante annum probationis finitum valide fieri possit professio: et quem effectum habeat talis professio? Resp. Affirmative in casu quo novitius, vel novitia versatur in probabili periculo mortis, dummodo decimum sextum annum jam compleverint, Roderiquez, tom. III, q. 15, a. 6; Miranda, tom. I, q. 22, a. 10; Pelliz, tom. I, tract. II, cap. II, q. 3; Fagnanus, in c. *Ad apostolicam*, h. t. n. 32. et c. *Sicut nobis*, eod. a. n. 7; Sanchez, lib. V, *Moral.* cap. IV, n. 16. Probatur ex Bulla Pii V, *Summi Sacerdotis cura*, quam refert Roderiquez, loc. cit. simulque ostendit, eam non esse revocatam a Gregorio XIII. prout aliqui, sed pauci volebant. Verba Bullæ Pii V. ad propositum ita sonant: ibi: « Monialibus novitiis (sancti Dominici) nunc et pro tempore existentibus, et eorum singulis, ut quando, et quoties aliqua ex iis nondum professa, de alienius medici consilio, ab hoc sæculo transitura conspicitur, ipsa pro consolatione animæ suæ professionem prædictam ante tempus requisitum (quatenus tamen in ætate legitima constituta sit) ad illam remittendam in manibus abbatissæ, vel priorissæ, vel alterius superioris novitiorum ipsius monasterii, seu domus, ita tamen, quod ipsæ moniales novitiæ sic decedentes indulgentiam, et alias gratias, quas moniales veræ professæ consequuntur, consequi possint, emittere in articulo mortis libere, et licite valeant, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, etc. Necnon ita foris decedentibus plenariam peccatorum suorum indulgentiam, in forma jubilæi misericorditer in Domino elargimur. » Quæ gratia licet solis monialibus sancti Dominici sit concessa, uti patet ex textu, nihilominus ob communicationem privilegiorum etiam ad alias religiones extenditur, uti bene advertunt doctores citati.

183. *Quæ tamen novitium reconvalescentem non obligat, nec alium effectum, quam indulgentias plenarias, et alias gratias spirituales causat.* — Qui tamen controvertant, an talis professio valeat, ita, ut novitius vel novitia præter spem convalescens ad eam obligetur, nec aliam emittere necesse habeat? Item an præter indulgentias, et gratias spirituales, etiam alios effectus ordinariæ professionis habeat, consequenter, monasterium bonorum capax, in bona novitii decedentis succedat? Affirmativam etenim ut probabilem

defendunt Pelliz, loc. cit. n. 8. et 9; Sanchez, loc. cit. n. 16; Diana, p. V, tract. III, resolut. 139; Lezana, tom. I, cap. xxv, n. 29. et quidam alii eo ducti fundamento, quod etiam matrimonium carnale in articulo mortis contractum, sit validum, et prolem legitimam efficiat. Verum probabilior videtur sententia negativa, quam tenent Roderiquez, Miranda, et Fagnanus, loc. cit. Et probatur ex ipsæ textu Bullæ, ibi: « Ita tamen, quod ipsæ moniales lucrentur indulgentias, » etc. quibus verbis pontifex expresse limitat et restringit concessionem suam ad solas indulgentias, et gratias spirituales; cum alias verba hæc prorsus essent superflua, nec ullum habuerunt effectum, hoc ipso, quod etiam absque hac speciali concessionem moniales haberent indulgentias ex professione valide emissa: cum hæc inter alios effectus afferat etiam indulgentias plenarias. Accedit, quod petentium, et concedentis finis alius non fuerit, quam obtinere indulgentias et gratias spirituales, uti rursus ex textu, ibi: « Salutis, spiritualique consolationi consulitur: item: pro consolatione animæ suæ, » ergo non debet ulterius extendi, præsertim, quia dicta concessio est contra jus commune concilii Tridentini nempe sess. 23. de *Regular.* cap. xv. quæ enim sunt contraria juri communi extendi non debent, arg. c. *Quæ a jure*, 28. de *Reg. jur.* in 6. etsi concurrat identitas, seu majoritas rationis, prout cum communi aliorum ipsi fatentur adversarii post Glossam ibidem communiter receptam. Nec quidquam facit fundamentum adversariorum, eo quod matrimonium carnale pro sui valore nullum requirat tempus probationis, uti professio religiosa, potestque valide contrahi in articulo mortis absque alio privilegio; non sic autem professio religiosa: consequenter magna est disparitas. (ADNOTATIO VIII.)

184. *Moniales ante professionem examinari debent ab episcopo.* — Quæritur VII. An, et quid speciale circa professionem monialiam sit observandum? Resp. Eam habere illud speciale, quod superioribus monasteriorum etiam exemplorum non liceat novitias moniales ad professionem admittere, donec prius puellæ voluntas diligenter fuerit explorata, et examinata, « an seducta sit? an sciat, quid agat? etc. » Ad quem finem tenentur superiores ante ultimum novitiatus mensem, certiore reddere episcopum futuræ professionis, ut in tempore per se, vel per

alium officio suo fungi queat. Omnes, ob claram dispositionem concilii Tridentini, sess. 25. *de Regular.* cap. xvii. ibi: « Liberati professionis virginum Deo dicandarum prospiciens sacra synodus, statuit, atque decrevit, ut puella professionem non emitat, antequam exploraverit episcopus, vel eo absente, vel impedito, ejus vicarius, aut aliquis eorum sumplibus, ab eo deputatus, virginis voluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit? an sciat, quid agat? etc. cujus professionis tempus ne episcopus ignoret, teneatur præfecta monasterii eum ante mensem certiore reddere: quod si non fieret, quandiu episcopo videbitur, ab officio suspensa sit. » Hac de re etiam sequentia statuit Pius V. teste Barbosa, in concil. Trident. loc. cit. « Volumus etiam, quod puellarum Deo dicandarum, an scilicet coactæ, vel seductæ fuerint? examen faciendum non nisi infra quindecim dies, postquam juxta concilium Tridentinum episcopi, vel eorum vicarii requisiti fuerint, fieri possit, quibus elapsis amplius in hoc se intromittere illis non liceat: cujus occasione nec episcopus, nec ejus vicarius intra septa monasterii ingrediantur, sed stentante ferream crantem, et interrogationes alias, quam eas, quas concilium præfatum jubet, ab eis fieri omnino prohibemus: ac simul volumus, quod puellæ seu novitiæ ipsæ ad alias interrogationes minime teneantur. »

185. *Quod si tamen examen omittitur, professio nihilominus erit valida.* — Advertendum tamen ex Fagnano, quod licet graviter peccent superiores, absque dicto examine puellam ad professionem admittentes, tamen professio valida sit, prout contra plures decisiones Rotæ apud Pignatell. tom. IX, consult. 173, n. 129. declaravit sacra Congregatio apud Fagnanum. (ADNOTATIO IX.)

§ VII.

DE EFFECTIBUS PROFESSIONIS RELIGIOSÆ: ITEM DE PROFESSIONE INVALIDE FACTA; AC DE RECLAMATIONE CONTRA EAM: NECNON DE RATIFICATIONE EJUSDEM.

186. *Professio religiosa est vinculum indissolubile.* — Quæritur I. Quinam sint effectus, vel quænam prærogativa professionis religiosæ? Resp. Eos plures esse, atque præstantes, præcipue vero sequentes. I. Est

obligatio perpetua ad tria vota substantialia, et manendi in religione, ita ut nec mutuo religionis ac professi consensu tolli possit. Communis ac certa, arg. c. *Cum ad monasterium.* 6. *de Statu monach.* et can. *Quod Deo.* 4. cau. 33. q. 5. et patet ex usu, et traditione omnium religionum. An autem, et quomodo Papa dispensare in hoc puncto valeat? dictum est supra n. 11.

187. *Tollit omnes penas peccatorum, et affert indulgentias plenarias.* — II. Per professionem religiosam tolluntur quoad pœnam omnia peccata professi, si in statu gratiæ eam emittit: existenti tamen in peccato mortali primam gratiam non confert, nec tollit peccata quoad culpam, D. Thomas 2. 2. q. 189, a. 3. ad Tertium. Roderiquez, tom. II, q. 88, a. 4; Miranda, tom. I, q. 25, a. 8. asserens conclusionem esse certissimam, Sanchez, lib. V, *Moral.* cap. v, n. 2; Pelliz., tom. I, tract. III, cap. iv, n. 12; Layman, lib. IV, tract. V, cap. x, n. 1. cum communi aliorum, arg. can. *Quis aliquando.* 87. § *His auctoritatibus. de Pœnit.* dist. 4. ubi dicitur, quod ingredientibus Religionem nulla amplius pro commissis criminibus pœnitentia sit injungenda. Concordat novell. 5. ubi Justinianus imperator in princip. sic fatur: « Conversationis monachalis vita sic est honesta, sic commendare novit Deo ad hoc venientem hominem, ut omnem humanam ejus maculam detergat. » ubi Glossa, § *Maculam.* explicat, « id est, purgat a peccatis. » Ratio est, quia quando homo tantum præstat, ut plus præstare nequeat, tunc ex meritis Christi plene satisfacit Deo pro peccatis suis; atqui hoc facit, qui professionem emittit, hoc ipso, quod non tantum cuncta sua bona, sed et animam et corpus divino obsequio in perpetuum offerat, juxta dicta superius § I. Hinc sancti Patres ut sanctus Hieronymus, epistola 8. et 25; S. Bernard. lib. *de Præcepto, et dispensat.* ad finem, professionem communiter vocare solent *secundum Baptisma.* Notant insuper doctores, præsertim Sanchez, loc. cit.; Pelliz, loc. cit.; Layman, lib. IV, tract. V, cap. x, n. 1. Hanc, quæ per professionem acquiritur, remissionem peccatorum, nodo securiori, et perfectiori acquiri, quam per indulgentiam, esseque ab hac distinctam. Rationem dant: quia indulgentia est quædam concessio Papæ, causam emittendi, et alias conditiones requirens: at vero in professione aliud non requiritur, quam ut

subjectum sit capax; cum natura et præstantia ipsius operis per modum cujusdam justæ solutionis ex meritis Christi remissionem peccatorum obtineat. Imo addunt Layman, Pelliz. loc. cit. Sa. § *Religio.* et alii contra Sanchez, hanc plenariam omnium peccatorum remissionem obtineri, quoties religiosus renovat professionem suam etiam privatim: quod utique consolatorium est. Illud insuper certum est, quod emittentes professionem habeant indulgentias plenarias ex concessione summorum Pontificum, ut Pauli V. in constitutione *Romanus Pontifex.* quæ est 21. in Bull. Cherub.

188. *Extinguit omnia vota antea facta, etiam votum intrandi strictiorem religionem.* — III. Extinguit omnia vota simplicia prius emissa. Pelliz. loc. cit. q. 6. n. 19; Sanchez, loc. cit. n. 36. eoque teste omnes, textu claro c. *Scripturæ. de Voto:* ibi « Reus fratri voti aliquatenus non habetur, qui temporale obsequium in perpetuum noscitur religionis observantiam commutare. » Amplia, etsi quis voverit aliam religionem etiam strictiorem intrare, textu expresso c. *Qui post.* 5. h. t. in 6. ubi etiam ratio habetur, ibi: « Post votum a se de certa religione intranda emissum, religionem aliam etiam laxiorem ingreditur, et proficitur in ipsa, potest (voto non obstante, cui tanquam simplici per votum solemne noscitur derogatum) manere licite in eadem. Pro voto tamen non completo erit eidem pœnitentia imponenda. »

189. *Aufert irregularitatem ex natalibus, in ordine ad suscipiendos ordines.* — IV. Aufert irregularitatem ex natalibus provenientem, in ordine ad suscipiendos sacros Ordines, non item ad prælaturas, textus est in c. I. *de Filiis presbyter.* ibi « Ut filii presbyterorum, et cæteri in fornicatione nati ad sacros Ordines non promoveantur, nisi monachi fiant, etc. Prælationem autem nullatenus habeant. » Irregularitates tamen alias, ex aliis culpis, vel defectibus provenientes non tollit, ut cum communi et probabili aliorum bene docet Sanchez, loc. cit. n. 9; Layman, loc. cit.; Roderiquez, tom. I, q. 13, a. 3; Pelliz. loc. cit. n. 33; Navarrus, et alii. Ratio est, quia de illa sola, et nulla alia, et quidem ad solum effectum suscipiendi Ordines sacros professioni hunc effectum tribuunt jura, consequenter ad alios cum jurium correctione non debemus extendere; arg. c. *Quæ a Jure. de Reg. Jur.* in 6.

190. *Dirimit sponsalia, et matrimonium ratum.* — V. Dirimit non tantum sponsalia, sed etiam matrimonium contractum, nondum consummatum: de quo infra lib. IV.

191. *Liberat a patria potestate, in odiosis.* — VI. Liberat professum a patria potestate, Sanchez, lib. V. *Moral.* cap. v. n. 29; Covarruvias, in c. *Quia nos. de Testam.* n. 5; Layman, lib. IV. tract. V, cap. x, n. 5; Pirhing, h. t. n. 41. cum Glossa communiter recepta, in l. *Si ex causa.* § *Papinianus.* § *cum statum mutet.* ff. *de Min.* Ratio est, quia a die professionis illico transit professus in potestatem superioris regularis, eique plene subicitur; consequenter a patria potestate eximitur, pura, in quantum hæc est odiosa professio, non item in quantum eidem est favorabilis, uti doctores citati cum aliis communiter notant; quia, « quod ob gratiam alicujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum, » c. *Quod ob.* 61. *de Reg. Jur.* in 6. et hinc jura suitatis et successione retinet professus; et e contra, si post professionem filio bona obveniunt, ad peculium quasi castrense referuntur. Auth. *Presbyteros.* C. *de Episcop. et Cleric.*

192. *Inhabiles ad actus temporales, reddit habiles.* — VII. Tollit maculam quoad actus temporales, ita ut alias ratione perjurii, furti, etc. ineptus ad ferendum testimonium in judicio, testis in eodem, et ad similes alios actus idoneus fiat. Sanchez, loc. cit. n. 27; Layman, loc. cit. n. 4; Pelliz. tom. I. tract. III. cap. iv. n. 40; Abbas, in c. *Cum Deputati,* in fine, *de Judic.* et ibi Glossa communiter recepta, arg. novell. 5. in princip. ibi: « Monachalis vita sic et honesta, etc. ut omnem humanam maculam detergat. »

193. *Impedit exheredationem.* — VIII. Tollit filii ingratitude erga parentes, ita ut ab his exheredari nequeat, et exheredatio antea facta, ac testamento inserta non subsistat; dummodo professio ante mortem parentis emittatur, ut amplius diximus supra tit. XXVI. *de Testam.* n. 505, ubi vide.

194. *De reclamatione contra professionem nullam, decretum Tridentinum.* — Quæritur II. Quid juris in casu quo professio ex defectu alicujus ex dictis requisitis, vel ex alia causa sit invalida? an nempe? quando? et quomodo contra eam reclamare, eaque non obstante religionem deserere possit nulliter professus? Resp. I. Principaliter circa hoc attendendam esse dispositionem concilii Tridentini sess. 25. *de Regular.* cap. x.